

دستورالعمل (Instruction)

عنوان دستورالعمل : فعال سازی برنامه پاسخ در زمان بروز حوادث	کد سند : INS-RM-6
تاریخ تدوین : 95/8/10	تاریخ بازنگری : آبان ماه 1401
تاریخ ابلاغ : آذر ماه 1401	شماره ویرایش : پنجم

اجرا کننده : کلیه اعضای چارت مدیریت بحران

دامنه کاربرد : کلیه واحدها و بخشهای بیمارستان

هدف : پاسخگویی مناسب و مؤثر به هر حادثه و کاهش آسیب به بیماران، مراجعہ کنندگان و کارکنان

واژگان و تعاریف:

1- سیستم فرماندهی حادثه بیمارستان (Hospital Incident Command System): (HICS)

2- مرکز عملیات اضطراری (EOC): (Emergency operations center)

3- حادثه : در صورتیکه عوامل بالقوه آسیب به بالفعل تبدیل شوند و منجر به آسیب (به شکل مرگ، مصدومیت، بیماری) گردند، حادثه رخ داده است.

4- شبه حادثه: رویدادی که اتفاق افتد اما منجر به آسیب نشود.

گامهای دقیق انجام عملیات:

الف- شاخص های شروع پاسخ فوریت و فرد مسئول در بیمارستان بایستی در دستورالعمل مشخص باشد و فرایند فراخوان کارکنان براساس سطح فعال سازی برنامه ریزی شود. کلید فعال سازی برنامه پاسخ بیمارستانی در حوادث و بلایا، خبر و هشدار معتبر و قابل استنادی از وقوع حادثه است که به تایید فرمانده حادثه بیمارستان و ستاد هدایت دانشگاه رسیده باشد.

ب- فعال سازی ممکن است توسط سازمانهای زیر آغاز / در خواست شود:

1. مرکز فرماندهی بحران دانشگاه

2. سازمان پدافند غیرعامل

3. مدیریت بحران شهری

4. فرمانداری شهرستان

در هر صورت اعلام باید از مرکز فرماندهی حادثه سطح بالاتر انجام پذیرد. بعد از آن فرمانده حادثه موظف است، برنامه پاسخ را فعال نماید.

ج- فعال سازی برنامه پاسخ شامل دو بخش است

1. تعیین سطح فعال سازی برنامه با توجه به شدت و وسعت حادثه و با توجه به وضعیت اعلام شده (زرد، نارنجی و قرمز)

2. اطلاع رسانی سطح فعال سازی برنامه

□ سطوح هشدار که به بیمارستان می رسد شامل موارد زیر است:

1. اطلاع رسانی (زرد) در این سطح امکان وقوع مخاطره وجود دارد ولی احتمال آن خیلی کم است و یا به دلایل امنیتی فعلاً اجازه انتشار خبر در

بیمارستان وجود ندارد. در این سطح تنها به سامانه فرماندهی حادثه خبر داده می شود تا آمادگی نسبی جهت فعال سازی برنامه پاسخ را کسب نمایند؛ اما در ایان مرحله روند کار بیمارستان تغییری نمی کند.

2. آماده باش (نارنجی) در این سطح از هشدار احتمال وقوع مخاطره زیاد است اما فعال شدن همه کارکردهای تخصصی بیمارستان به علت کافی نبودن اطلاعات نیاز نیست. لذا بخش فرماندهی و برنامه ریزی فعال می شوند. اقدامات افزایش ظرفیت بخش اورژانس، حفظ ارتباط با EOC دانشگاه و سازمانهای خارج از بیمارستان جهت دریافت اطلاعات کاملتر و آماده کردن بیمارستان برای مقابله با حوادث و بلایا انجام پذیرد.

3. فعالسازی (قرمز) در این مرحله مخاطره رخ داده و یا قریب الوقوع است و نیاز است علاوه بر فعال سازی سامانه فرماندهی حادثه بیمارستان، اکثر کارکردهای تخصصی مانند فراخوان پرسنل موظف و جایگزین، افزایش تختها و همچنین لغو عمل های الکتیو، با نظر فرمانده فعال شوند. EOC بیمارستان نیز فعال می شود.

□ **بسته به سطح و محل حادثه (داخلی یا خارجی) فعالسازی در سه سطح صورت میگیرد:**

1. فعالسازی در سطح بخش اورژانس
2. فعالسازی در سطح جزئی (افزودن منابع اضافی به بخش اورژانس از بخشهای دیگر)
3. فعالسازی کامل زمانیکه تعداد قربانیان یا میزان آسیب ناشی از حادثه در حدی باشد که منابع و عملکرد بیمارستان را بهطور قابل توجهی متأثر نماید.

□ **اطلاع رسانی سطح فعال سازی برنامه**

1. سطح اول اطلاع رسانی مرکز تلفن فهرست کامل و به روز شده ای از افرادی تهیه میشود که باید در زمان فعال شدن برنامه در هر سطحی، توسط مرکز تلفن، از داخل و خارج بیمارستان فراخوان شوند. مرکز تلفن با دریافت فرمان فعال شدن برنامه از اتاق هدایت عملیات حادثه یا اتاق بحران، موظف است با این افراد تماس بگیرد.
 2. سطح دوم اطلاع رسانی بخشها: هربخش بیمارستان بایستی فهرست مشابهی از کارکنان خود تهیه و به ترتیب اولویت افراد تماس و نیز افراد جایگزین را تعیین نماید.
 3. سطح سوم اطلاع رسانی در سطح جامعه: با پیشرفت عملیات مقابله، مرکز عملیات اضطراری بیمارستان باید ضمن هماهنگی با مرکز هدایت عملیات دانشگاه با سازمانها و مراجع خارج از بیمارستان ارتباط برقرار کرده و آنها را در جریان وقوع حوادث و فوریتهای احتمالی قرار دهد.
- دستورالعمل مرتبط: نامه ابلاغ چارچوب ملی پاسخ به حوادث 2 به شماره 3970 / 401 د مورخ 97/ 10 / 17

منابع: حمیدرضا، خانکه و همکاران، کتاب آمادگی بیمارستانی در حوادث و بلایا-برنامه کشوری، تهران:دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، 1391

امکانات مرتبط: دستورالعملهای ابلاغ شده به واحدهای بیمارستانی

کارکنان مرتبط: مدیر بیمارستان، مسئول فنی/ایمنی، کمیته مدیریت خطر حوادث و بلایا

نام و نام خانوادگی و سمت تهیه کننده/تهیه کنندگان :			نام و نام خانوادگی و سمت تأیید کننده :	نام و نام خانوادگی و سمت تصویب کننده :					
راشد افروز:	معاونت توسعه و مدیریت منابع	رامین رونقی:	مدیر خدمات پرستاری مرکز	میثم آزادی:	مسئول حراست	دکتر راشد افروز:	مدیر مرکز	دکتر امیراحمد عرب زاده:	ریاست مرکز
داور ابراهیم وند:	مسئول تاسیسات	فرزاد آریانی:	مسئول روابط عمومی	نادر یاریفرد:	مسئول انفورماتیک				
لیلا عزتی:	سوپروایزر بالینی	جواد عالیقدر:	مسئول خدمات	فرهاد محمد نژاد:	مسئول بخش اورژانس				
برات امین پور:	مسئول انتظامات	داریوش عبادی:	دبیر کمیته مدیریت خطر، حوادث و بلایا	رقیه حریت خواه:	مسئول تریاژ				